

Posudek na bakalářskou práci Martina Buriana

Název práce: **Rekonstrukce stravovacích návyků a využití hospodářských zvířat na starém městě pražském v období středověku na základě vlastní archeozoologické analýzy souboru zvířecích kostí z Pařížské ulice.**

Vedoucí práce: PhDr. Jaromír Beneš Ph.D.

Práce Martina Buriana čítá 81 stran a obsahuje širokou paletu dokumentace (grafy, obrázky a tabulky) pestře ilustrující zpracovávané téma. Zároveň obsahují 5 stran literatury, českou i anglickou anotaci, srozumitelně formulované cíle i závěry a přehled primárních dat determinace. Domnívám se, že co do rozsahu a struktury, práce plně vyhovuje požadavkům.

Práce je z oboru archeozoologie, která dosud není v ČR využívána a vyučována tak rozsáhle jako v jiných státech a nemá tudíž u nás takové zázemí jako jiné archeologické specializace. Přesto je ze všech kapitol patrné, že autor je s oborem plně obeznámen. Použité metodiky a literatura a vhodný způsob jejich použití ukazují na pečlivý dozor zkušeného archeozoologa. Zároveň ale způsob formulování ukazuje, že se autor archeozoologické praxi věnoval a porozuměl jí. Ostatně již z názvu plyne, že osteologický materiál byl determinován a analyzován vlastními silami.

Autor se pečlivě věnuje všem běžným aspektům, které osteologický materiál umožňuje studovat, a to včetně někdy opomíjeného tafonomického zhodnocení a zhodnocení individuálního věku v několika alternativách. Přitom využívá v zahraničních publikacích stanovené metodiky. Zároveň výsledky přehledně a názorně graficky prezentuje.

Následuje výpis kritických poznámek, které jsou ovšem spíše určeny k zamyšlení a k diskuzi než jako negativní hodnocení práce:

- Určení je možná správné, ale doporučuji znovu kriticky zhodnotit determinaci nálezu z obr. 5, silné zakřivení rohu spíš mluví pro ovci než kozu.

- Zvláště u menších jednorázových souborů může být zavádějící mluvit o jejich výpovědi jako o charakteristice celého století, např.: „...ve 12. století převažovaly pozůstatky malých hospodářských přežvýkavců...“ a mnohé další. Poctivě formulováno jde o charakteristiku souboru. Stejně tak statistické testy mohou ukázat průkazný rozdíl pouze mezi soubory, ale to ještě nemusí (vzhledem k možnému velmi rozdílnému původu kostí a vzhledem k přece jen omezenému množství studovaného materiálu) charakterizovat celé století.

- Odpadní částí skotu (str. 22) byly opravdu odpadní? Možná, že nějak využívali vše (?)

- Domnívám se, že tvrzení na str. 58 a 59:

- „Výsledky archeozoologického rozboru naznačily, že na městské parcele v Pařížské ulici čp. 68 probíhal chov hospodářských zvířat a konzumované maso nepocházelo pouze z trhu“ a

- „Zjištěné informace především distribuce anatomie, věku a tafonomické jevy sledované u hospodářských zvířat poukazují na chov a porážku zvířat na dané parcele, nikoliv na pouhé dovážení masa například z tržiště“ (viz také Anotace a Závěr) nejsou dostatečně podložena.

Ostatně lze to vůbec z na jediné místo zaměřené analýzy osteologického materiálu uvnitř jistě komplikovaného městského prostředí zjistit? Například je třeba počítat s možnými transporty tělních částí a kostí a s mícháním odpadu prostorově různého původu.

- Rovněž tvrzení na str. 58, že: „U skotu a ovcí opět převládali dospělí jedinci chovaní převážně na maso, ale i na mléko nebo vlnu.“ je příliš vágní a není dle mého soudu dostatečně podloženo.

- Přes relativně rozsáhlý výčet použité literatury nebyla existující literatura využita vyčerpávajícím způsobem, např. nebyly využity některé adekvátní české práce:

- Petříčková J., 2000: Domácí a lovená zvířata v době hradištní. Archeologie ve středních Čechách 4 (2): 485-488.

- Petříčková J., 2002: Analýza osteologického materiálu. In: Klápště J. (ed.): Archeologie středověkého domu v Mostě (čp. 226). Mediaevalia archaeologica 4: 167-180.

- Mlíkovský J., 2003: Zvířata a jejich role na raně středověkém hradě Stará Boleslav (střední Čechy). In: Boháčová, I. (ed.): Stará Boleslav. Přemyslovský hrad v raném středověku, Mediaevalia archaeologica 5: 347-365.;

případně obecnější práce zahraniční (Benecke, Albarella).

Za zajímavá zjištění považuji (1) nepřítomnost kostí psů, byť přítomnost tohoto druhu je zjevná (naznačuje to snad aktivitu rasa?), (2) výraznou (či úplnou?) dominanci ovcí nad kozami v městském prostředí (naznačuje to import z venkova?), (3) potenciální dlouhodobou existenci dílny na zpracování rohů/rohoviny. Užitečná je rovněž (4) diskuze o přítomnosti židovského etnika.

Závěr:

Celkově práci hodnotím pozitivně. Zpracování materiálu i formování bakalářské práce byla věnována náležitá pozornost, práce byla provedena poctivě a detailně. Vzhledem k tomu, že jde o bakalářskou práci, je dle mého soudu na vysoké úrovni. Přes určité formulační a interpretační nejasnosti navrhuji práci k přijetí se známkou výborně.

Vypracoval:

Mgr. René Kyselý, Ph.D., 2.6.2011

